एकादश : पाठ :

द्वितीयाविभक्ति - प्रयोग: (ଦ୍ୱିତୀୟା ବିଭକ୍ତି ବ୍ୟବହାର)

पश्यतु उच्चैः पठतु- ଦେଖ, ବଡ଼ପାଟିରେ ପଢ଼

छात्रः अस्ति ।

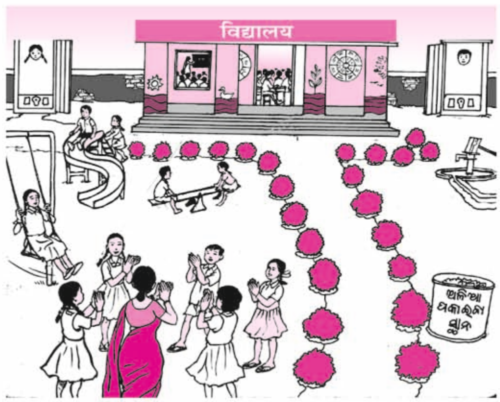

विद्यालयः अस्ति ।

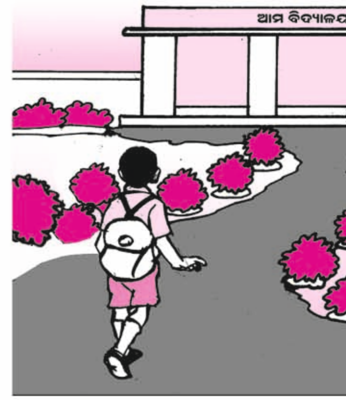

छात्रः विद्यालयं गच्छति ।

युवकः अस्ति ।

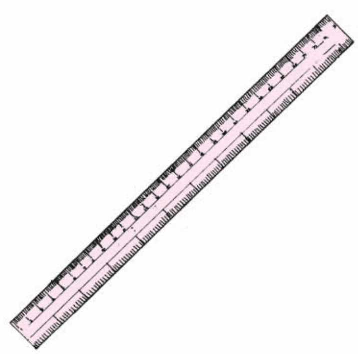

मापिका अस्ति ।

युवकः मापिकां धरति ।

बालिका अस्ति ।

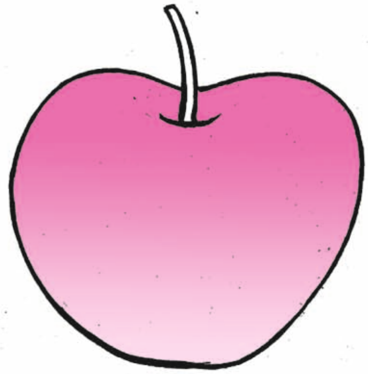

फलम् अस्ति ।

बालिका फलं खादति ।

→ जन: ग्रन्थं पठति ।
→ शिक्षक: घटीं पश्यति ।
→ रमा विपणिं गच्छति ।
→ एष: पाठं स्मरति ।
→ सा श्लोकं गायति ।

→ अहं रोटिकां खादामि ।
→ शिशु: जलं पिबति ।
→ दर्शक: नगरीं पश्यति ।
→ जननी पुत्रीं पृच्छति ।
→ त्वं गुरुं नमसि ।

एतानि रूपाणि उच्चै: पठतु - ଏହି ରୂପଗୁଡ଼ିକୁ ବଡ଼ପାଟିରେ ପଢ଼ ।

द्वितीयाविभक्ति:

एकवचनम्	द्विवचनम्	वहुवचनम्
बालकम्	बालकौ	बालकान्
शिक्षकम्	शिक्षकौ	शिक्षकान्
मार्गम्	मार्गौ	मार्गान्
कविम्	कवी	कवीन्
मुनिम्	मुनी	मुनीन्
गिरिम्	गिरी	गिरीन्
शिशुम्	शिशू	शिशून्
पशुम्	पशू	पशून्
तरुम्	तरू	तरून्
पितरम्	पितरौ	पितॄन्
भ्रातरम्	भ्रातरौ	भ्रातॄन्
जामातरम्	जामातरौ	जामातॄन्
दातारम्	दातारौ	दातॄन्
लताम्	लते	लता:
बालिकाम्	बालिके	बालिका:
कविताम्	कविते	कविता:

एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
गतिम्	गती	गती:
भक्तिम्	भक्ती	भक्ती:
मतिम्	मती	मती:
नदीम्	नद्यौ	नदी:
घटीम्	घट्यौ	घटी:
धेनुम्	धेनू	धेनू:
चञ्चुम्	चञ्चू	चञ्चू:
रज्जुम्	रज्जू	रज्जू:
वधूम्	वध्वौ	वधू:
श्वश्रूम्	श्वश्वौ	श्वश्रू:

ମୌଖିକାଭ୍ୟାସଃ

१. बालकशब्दस्य द्वितीयाविभक्तिरूपं कथयतु ।

२. शिशुशब्दस्य द्वितीयाविभक्तिरूपं कथयतु ।

३. पितृशब्दस्य द्वितीयाविभक्तिरूपं कथयतु ।

४. लताशब्दस्य द्वितीयाविभक्तिरूपं कथयतु ।

५. नदीशब्दस्य द्वितीयाविभक्तिरूपं कथयतु ।

ଶବ୍ଦାର୍ଥ - ମତିଃ - ବୁଦ୍ଧି, ଘଟୀ - ଘଣ୍ଟା ।

अभ्यासः (ଅଭ୍ୟାସ)

१. शून्यस्थानं पूरयतु - ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର ।

क) सैनिकम्, सैनिकौ, ________

ख) धेनुम्, ________, धेनूः

ग) मतिम्, मती, ________

घ) वधूम्, ________, वधूः

ङ) ________, जामातरौ, जामातरः

२. मातृभाषाया अर्थ लिखत ମାତୃଭାଷାରେ ଅର୍ଥ ଲେଖ ।

मार्गम्, तरून्, दातारम्, कविताः, नदीः

३. संस्कृतभाषया लिखत ସଂସ୍କୃତ ଭାଷାରେ ଲେଖ ।

ମୁନିମାନଙ୍କୁ, ଶିକ୍ଷକଦୁହିଁଙ୍କୁ, ଭାଇମାନଙ୍କୁ, ବାଳିକାକୁ, ବାପାଙ୍କୁ ।

४. **पश्यतु शून्यस्थानं पूरयतु** - ଦେଖ ଓ ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର ।(ଦ୍ୱିତୀୟା ବିଭକ୍ତି ଆଧାରରେ)

→ छात्रः विद्यालयं गच्छति। (विद्यालयः)

क) जनाः _________ प्रणमन्ति। (गुरुः)

ख) पत्रकारः _________ प्रकाशयति। (वार्त्ता)

ग) बालकः _________ पश्यति। (पिता)

घ) सः _________ निर्माति। (मूर्तिः)

ङ) एषः_________ नयति । (लेखनी)

च) रमा _________ प्राप्नोति। (उपाधिः)

५. **कोष्ठकं पश्यतु वाक्यं लिखतु।**
 କୋଠରୀ ଦେଖ ବାକ୍ୟ ଲେଖ ।

(क) → त्वं कथां लिखसि।

→ युवां ______ लिखथः

→ यूयं समाचारान् ______

त्वम्	युवाम्	यूयम्
↓	↓	↓
कथां	कविते	समाचारान्
↓	↓	↓
लिखसि	लिखथः	लिखथ

(ख) → अहं गीते ______

→ आवां ______ लिखावः

→ वयं कविताः ______

लिखामि	लिखावः	लिखामः
↑	↑	↑
गीते	पत्राणि	कविताः
↑	↑	↑
अहम्	आवाम्	वयम्

६. बन्धनीमध्यात् शुद्ध पदं शून्यस्थाने लिखतु।

ବନ୍ଧନୀ ମଧ୍ୟରୁ ଶୁଦ୍ଧପଦ ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନରେ ଲେଖ।

यथा १. जना: सिंहान् पश्यन्ति । (सिंहा:, सिंहान्)

२. ते ______ पठन्ति । (काव्यानि, काव्यस्य))

३. भगिनी ______ रचयति । (मालायै, मालाम्)

४. कर्मकारा: ______ निर्मान्ति । (भवनानि, भवनेन)

५. त्वं ______ पूजयसि । (देव:, देवम्)

६. युवतय: ______ कुर्वन्ति । (स्तुतिं, स्तुति:)

७. आपणिक: ______ ददाति । (वस्तूनि, वस्तुना)

८. शिक्षकौ ______ पश्यत: । (छात्रान्, छात्र:)

९. वयं ______ जानीम: । (पाठम्, पाठा:)

१०. भक्ता: ______ पूजयन्ति । (गणेश:, गणेशम्)

ତୁମପାଇଁ କାମ - ପଠିତ ପାଠ୍ୟ ଆଧାରରେ ୫ଟି ବାକ୍ୟ ରଚନା କରି ଖାତାରେ ଲେଖ ଓ ଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ ଦେଖାଅ ।

ଶବ୍ଦାର୍ଥ - ରଚୟନ୍ତି - ତିଆରି କରୁଛି, ନିର୍ମାତି - ନିର୍ମାଣ କରୁଛି, ଜାନୀମଃ - ଜାଣୁ ।

❋❋❋